

KOMUNIKATY

PORTAL SBP

Dnia 20 grudnia 2010 r. swój wirtualny byt zaczął nowy ogólnopolski portal bibliotekarzy, który powstał z inicjatywy Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, we współpracy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informatycznego. Jest on dostępny pod adresem: www.sbp.pl.

Uruchomienie i jego działanie jest ogromnym wyzwaniem dla nas wszystkich. Portal posiada wiele funkcji, m.in. bazy danych o bibliotekach czy newsy z zakresu życia bibliotekarskiego. Chcemy, aby był tworzony przez bibliotekarzy i dla bibliotekarzy. Portal jest również źródłem informacji o działalności SBP i jego wydawnictwach. Użytkownicy mogą korzystać ze sklepu internetowego, z atrakcyjnymi promocjami i rabatami.

Mamy nadzieję, że portal stopniowo wzbogacany o nowe treści i działy pomoże zintegrować i zaktywizować środowisko bibliotekarskie. Przyczyni się do realizacji wizji SBP jako przestrzeni partnerskiej dla rozwoju społeczeństwa wiedzy.

Gorąco zachęcamy do współpracy przy redagowaniu jego treści i nawiązania kontaktu z naszą redakcją. Wierzymy, że każdy z odwiedzających nasz portal sbp.pl znajdzie w nim coś interesującego.

Sprawmy, by portal sbp.pl stał się naszym ulubionym miejscem w Internecie.

Elżbieta Stefańczyk

Przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
oraz

Redakcja portalu sbp.pl

KONKURS „BIBLIOTEKARZ ROKU”

Zarząd Główny SBP, we współpracy ze strukturami terenowymi Stowarzyszenia, ogłosił nowy ogólnopolski konkurs na „Bibliotekarza Roku”. Cele szczegółowe konkursu obejmują: podniesienie prestiżu zawodu bibliotekarza w świadomości społecznej, upowszechnianie wartości określających misję społeczną bibliotekarzy i ich odpowiedzialność w budowie społeczeństwa wiedzy, rozbudzenie aktywności zawodowej bibliotekarzy.

Konkurs zostanie wpisany do kalendarza wydarzeń związanych z obchodami „Dnia Bibliotekarza i Bibliotek”, programem promocji książek i czytelnictwa, oraz skorelowany z regionalnymi konkursami „Bibliotekarz Roku”, organizowanymi przez niektóre struktury terenowe SBP czy wojewódzkie biblioteki publiczne. Przewiduje się, że konkurs będzie przebiegać dwuetapowo: etap I – wybory „Bibliotekarza Roku” danego województwa, przeprowadzone przez zarządy okręgów, etap II – głosowanie internetowe na nowym portalu Stowarzyszenia www.sbp.pl.

Z ramienia Zarządu Głównego SBP koordynatorem konkursu została Ewa Stachowska-Musiał, członek honorowy SBP. Więcej informacji na ten temat na stronie WWW SBP.

POSIEDZENIA

POSIEDZENIE PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO SBP

W dn. 31 stycznia 2011 r. odbyło się posiedzenie Prezydium ZG SBP, w którym uczestniczyli członkowie Prezydium oraz zaproszeni goście: Marzena Przybysz, Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska, Helena Bednarska, Stanisław Czajka, Anna Grzecznowska, Maria Burchard, Elżbieta Górską, Dariusz Kozłowski, Janusz Nowicki, Ewa Rozkosz. Spotkanie prowadziła sekretarz generalny SBP, Marzena Przybysz. Po otwarciu posiedzenia i przyjęciu protokołu z posiedzenia Prezydium ZG w dn. 9 grudnia 2010 r. M. Przybysz omówiła najważniejsze działania ZG zrealizowane na przełomie 2010 i 2011 r., poinformowała także o zmianach w Wydawnictwie SBP. Przedstawiła obecnym D. Kozłowskiemu – nowego dyrektora Wydawnictwa SBP. Jego dotychczasowy dyrektor J. Nowicki będzie konsultantem ds. wydawniczych. Przypomniała, że w grudniu 2010 r. uruchomiono portal sbp.pl oraz rozliczono granty uzyskane w 2010 r. W drugiej części posiedzenia Prezydium omówiono:

- plan pracy ZG SBP w 2011 r.: M. Przybysz przedstawiła harmonogram planowanych konferencji, seminariów, warsztatów oraz wniosków grantowych, przewidzianych do realizacji w 2011 r.;

- założenia Forum SBP, które odbędzie się w Poznaniu w dn. 2-3 września 2011 r.: Forum będzie towarzyszyć konferencja poświęcona budownictwu bibliotecznemu. Podjęto działania organizacyjne związane z zakwaterowaniem uczestników, trwają prace merytoryczne nad przygotowaniem szczegółowej tematyki Forum;

- zasady przygotowania sprawozdań z działalności struktur SBP w 2010 r.; termin ich nadsyłania do ZG SPB to 20 luty 2011 r.;

- ideę powołania Komisji ds. Edukacji Informacyjnej: E. Rozkosz, jedna z jej inicjatorek, przedstawiła założenia, regulamin, plan pracy na 2011 r. oraz skład Zarządu Komisji. Prezydium ZG SBP, działając na podstawie pełnomocnictwa ZG SBP, podjęło uchwałę o powołaniu nowej komisji ZG SBP (uchwała nr 1/2011). Misją Komisji ds. Edukacji Informacyjnej jest upowszechnienie zagadnienia alfabetyzacji informacyjnej (ang. *information literacy*) w polskim środowisku bibliotekarskim oraz inicjowanie działań służących jego promocji;

- realizację *Strategii Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich na lata 2010-2021*: E. Górską dokonała oceny prac dotyczących: nowelizacji ustawy o bibliotekach, badań efektywności bibliotek publicznych, przeprowadzenia badań na

temat stanu wykształcenia, doksztalcania, statusu bibliotekarza oraz pragmatyki zawodowej w różnych typach bibliotek w wybranych okręgach, przedstawiła także działania w zakresie poprawy wizerunku SBP;

– sytuację ekonomiczną SBP: J. Pasztaleniec-Jarzyńska, skarbnik SBP, podkreśliła, że uzyskano pozytywny wynik finansowy na koniec 2010 r.; szczegółowe rozliczenie finansów Stowarzyszenia zostanie przedstawione na posiedzeniu ZG w marcu 2011 r.;

– zasady konkursów organizowanych przez SBP („Bibliotekarz Roku”, nowy ogólnopolski konkurs SBP: regulamin i cel – wybór najbardziej cenionego i szanowanego w kraju bibliotekarza; „Mistrz Promocji Czytelnictwa”, III edycja konkursu na najlepszy program upowszechniający czytelnictwo i biblioteki; konkurs na plakat towarzyszący programowi „Tydzień Bibliotek 2011”, nowy regulamin konkursu – punkt dotyczący wyboru najlepszego plakatu poprzez internautów, II etap).

W sprawach różnych M. Przybysz poinformowała o nowej inicjatywie ZG – udziale SBP w XX Targach Książki Historycznej. Stowarzyszenie we współpracy z Porozumieniem Wydawców Książki Historycznej zorganizuje podczas Targów Salon Bibliotek, mający na celu prezentację wydawnictw bibliotecznych o tematyce historycznej. Planowane jest również seminarium „Małe ojczyzny – historyczne wydawnictwa regionalne bibliotek”. Biuro ZG SBP zwróciło się do wojewódzkich bibliotek z prośbą o podanie informacji na temat wydawanych przez nie publikacji o tematyce historycznej. Przygotowano kosztorys udziału Stowarzyszenia w Targach, podjęto starania o uzyskanie dofinansowania z MKiDN.

Dariusz Kozłowski przedstawił założenia nowej serii wydawniczej SBP „Biblioteki – Dzieci – Młodzież”, poświęconej problematyce literatury dla dzieci i młodzieży, edukacji kulturalnej młodego pokolenia, kształtowania nawyku czytania. Znajdą się w niej prace, które przybliżą czytelnikom wizerunek współczesnej młodzieży, ich problemy rozwoju indywidualnego, poszukiwania własnej tożsamości. W ramach serii będą ukazywać się publikacje z najnowszymi wynikami badań dotyczących literatury dziecięcej i młodzieżowej oraz pozycje poświęcone zagadnieniom recepcji i rozwoju czytelnictwa, także wpływu literatury na zachowania i emocje młodego czytelnika. Redaktorem serii została prof. Joanna Papuzińska-Beksiak, ceniona autorka, popularyzatorka i dydaktyk w zakresie literatury dla dzieci i młodzieży, co ma gwarantować wysoki poziom książek z tej serii.

Anna Grzecznowska przekazała informacje o uzyskaniu grantu z Akademii Orange. Będzie on realizowany we współpracy z biblioteką Nautilus (Białołęka, Warszawa). Jego celem jest przybliżanie młodzieży kultury europejskiej poprzez książkę.

W trakcie posiedzenia dyskutowano również nad nowym formatem „Poradnika Bibliotekarza”. Omówiono przygotowania do kampanii 1% na rzecz SBP, która jest przygotowywana przez profesjonalną firmę. Kampania zostanie sfinansowana z grantu uzyskanego z Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego na wzmocnienie potencjału SBP.

STANOWISKA, OPINIE, INTERWENCJE**LIST OTWARTY BIBLIOTEKARZY, KSIĘGARZY, WYDAWCÓW Z DNIA 4.01.2011 ROKU W SPRAWIE OKRESU PRZEJŚCIOWEGO, UCHYLAJĄCEGO 5% VAT NA KSIĄŻKI I CZASOPISMA SPECJALISTYCZNE**

Szanowny Pan Minister
Michał Boni
Kancelaria Premiera

Szanowny Pan Minister
Maciej Grabowski
Ministerstwo Finansów

W serii spotkań środowiska książki, reprezentowanego przez organizacje branżowe (Polska Izba Książki, Polskie Towarzystwo Wydawców Książek, Izba Wydawców Prasy, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Izba Księgarstwa Polskiego) z ministrem Michałem Bonim i wiceministrem finansów Maciejem Grabowskim, były omawiane kwestie ewentualnych turbulencji na rynku wydawniczo-księgarskim w związku ze zmianą stawek VAT.

Od początku jasno stawialiśmy sprawę tzw. okresu przejściowego. Było jasne dla wszystkich, że istotą sprawy była możliwość stosowania stawki 0% we wszystkich ogniwach dystrybucji do dnia 30 kwietnia 2011 r. Jedynym problemem była kwestia ścisłego zdefiniowania „masy towarowej”, której to rozwiązanie ma dotyczyć. Minister finansów wyrażał obawy, że będą pojawiać się nielegalne publikacje opatrzone datą 2010 etc. Tylko dlatego pojawił się pomysł, by okres przejściowy dotyczył również książek zinwentaryzowanych u wydawców według stanu na dzień 31.12.2010 r. Jasne było od początku, że cała ta „masa towarowa” może być objęta dostawą ze stawką 0% niezależnie od tego, w którym z ogniw obiegu gospodarczego się pojawi i potraktowana jako skierowana do dystrybucji przed 31 grudnia 2010 r. Po prostu książka objęta dostawą przez wydawcę z 0% VAT powinna być sprzedawana dalej z tym samym 0% VAT-em. Interpretacja Ministerstwa Finansów, dokonana już po zamknięciu rozmów, jest niezgodna z naszymi ustaleniami i jest ewidentnym przykładem wykorzystania nieostrych zapisów wbrew intencjom i uzgodnieniom. Obecne rozporządzenie sprawia, iż zerową stawką są objęte wyłącznie książki przekazane do dystrybucji przed 31 XII 2010 r. Książki z magazynów wydawców mogą być sprzedawane dalej ze stawką 0%, ale to czysta fikcja, ponieważ dystrybucja jest zobowiązana do opatrzenia nabytych od wydawców po 1 I 2011 r. książek 5% VAT-em. W konsekwencji klient księgarni zapłaci za te książki drożej. Ponadto tenże klient księgarni znajdzie tam te same książki z zerowym VAT-em i VAT-em pięcioprocentowym. Ministerstwo Finansów poszukiwało rozwiązania, które zaspokoiliby postulaty środowiska książki, a jednocześnie nie zmniejszyłyby spodziewanych wpływów do budżetu – dlatego wzrostem VAT-u książek z magazynów wydawców postanowiło obciążyć w pierwszym rzędzie dystrybucję, a w konsekwencji ostatecznego odbiorcę. Przyjęte rozwiązanie jednakże jest bardzo kosztowne i powoduje chaos w księgarniach (konieczność prowadzenia podwójnej księgowości i podwójnych magazynów dla tych

samych książek, opatrzonych różną stawką VAT w zależności od terminu ich dostawy). Postulujemy jak najszybszy powrót do rozwiązania kompromisowego, korzystnego dla czytelników i osłabiającego efekty wzrostu cen książek poprzez rozłożenie go w czasie.

Z wyrazami szacunku,
Piotr Marciszuk, prezes Polskiej Izby Książki
Rafał Skąpski, prezes Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek
Maciej Hoffman, dyrektor Biura Izby Wydawców Prasy
Elżbieta Stefańczyk, prezes Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
Henryk Tokarz, prezes Izby Księgarstwa Polskiego

* * *

Na powyższy list Elżbieta Stefańczyk, przewodnicząca SBP, otrzymała odpowiedź od Macieja Grabowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, w którym minister wyjaśnia, że warunkiem zastosowania stawki zerowej dla książek w okresie przejściowym (do 30 kwietnia 2011 r.) jest posiadanie dokumentacji potwierdzającej, iż książki zostały ujęte przez podatnika w spisie z natury, sporządzonym na dzień 31 grudnia 2010 r. lub przekazane do dystrybucji przed dniem 1 stycznia 2011 r. Równocześnie minister nie zgadza się z poglądem środowisk bibliotekarskich i wydawniczych, że rozwiązanie przejściowe przewidziane dla branży księgarskiej jest niezgodne z przyjętymi ustaleniami i nie odpowiada postulatowi środowiska książki, zgłaszanym przed wydaniem rozporządzenia Ministra Finansów.

**STANOWISKO ZARZĄDU GŁÓWNEGO STOWARZYSZENIA
BIBLIOTEKARZY POLSKICH W SPRAWIE PROJEKTU
NOWELIZACJI USTAWY O ORGANIZOWANIU I PROWADZENIU
DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW
PODJĘTE NA POSIEDZENIU NADZWYCZAJNYM ZG SBP
W DNIU 9 LUTEGO 2011 ROKU**

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich wyraża sprzeciw wobec niżej wymienionych zapisów w projekcie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw.

1. Art. 4 ust. 4 pp. cd. – dotyczy kwestii łączenia bibliotek publicznych z innymi instytucjami kultury. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich podtrzymuje zgłaszany wcześniej protest wobec propozycji łączenia bibliotek publicznych z innymi instytucjami kultury i likwidacji ust. 7 w art. 13 obowiązującej ustawy o bibliotekach. Po raz kolejny wyrażamy swoje stanowisko, że wprowadzona do projektu ustawy możliwość łączenia ich z innymi instytucjami kultury stanowi olbrzymie zagrożenie dla sprawnego funkcjonowania sieci bibliotek publicznych. Ustawa powinna regulować ogólne zasady organizacji i sprawnego działania instytucji kultury, w tym bibliotek, nie wpływając na zmiany w merytorycznym charakterze ich pracy (bo to reguluje ustawa o bibliotekach). Każda próba ingerencji w organizację sieci bibliotek publicznych spowoduje naruszenie podstawowej zasady ich uniwersalności, powszechnej dostępności i swoistości zadań, czyli tych elementów, które wyróżniały je spośród bibliotek innych typów. Biblioteki publiczne są najbardziej powszechnymi instytucjami kultury w kraju, co piąty mieszkaniec jest ich czytelnikiem i każdy z nich wie, że korzystają z usług instytucji otwartych na

różnorodne potrzeby czytelników (niezależnie od wieku, miejsca zamieszkania, statusu społecznego, poziomu wykształcenia i innych uwarunkowań wpływających na poziom życia). Spełnienie tych zadań umożliwiłoby wysoki standard oferty tych instytucji, dostępność zasobów sięgających ponad 135 mln jednostek, które są wzbogacane dzięki dotacjom celowym państwa dla samodzielnych instytucji kultury, grantom, programom unijnym. Ostatnie lata to także inwestycje związane z unowocześnieniem infrastruktury, z dotacjami na rozwój technologiczny, wyposażeniem w komputery, dostępem do szerokopasmowego Internetu. Ten pozytywny, intensywny okres w pracy bibliotek, może zostać zakłócony poprzez ograniczenie swobody działania (bo tak należy nazwać włączenie biblioteki w struktury każdej instytucji) i ograniczenia charakteru ich uniwersalności, cechy ukształtowanej w wieloletniej tradycji. Nie wydaje się, by nowa ustawa, która daje władzom samorządowym możliwość łączenia na różne sposoby instytucji kultury, pozwoliła na zachowanie spójności systemu bibliotecznego. Istnieje poważna obawa, że wraz z utratą samodzielności organizacyjnej biblioteki, osłabi się jej więź merytoryczna z pozostałymi bibliotekami publicznymi. Takie biblioteki, oprócz utraty możliwości korzystania z grantów i programów przeznaczonych dla samodzielnych instytucji kultury, narażone zostaną na utratę kontaktów i zanik wymiany doświadczeń, co doprowadzi w szybkim tempie do degradacji biblioteki i zmniejszenia jej roli w środowisku, wraz z wszystkimi negatywnymi konsekwencjami tego faktu. Wprowadzone do projektu ustawy mechanizmy, które mają zabezpieczać biblioteki przed utratą tożsamości, ograniczeniem prestiżu i spadkiem społecznej akceptacji, mogą się okazać niewystarczające, głównie poprzez ogólnikowość proponowanego zapisu mówiącego, iż połączenie jest możliwe przy spełnieniu takich warunków, jak: „– brak uszczerbku dla dotychczas realizowanych zadań”. Ponadto wydaje się, że nadzór Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nad jednostkowymi łączeniami jest iluzoryczny i niemożliwy do zrealizowania, choćby z punktu widzenia technicznego. Problem dotyczyć bowiem może nie jednej, kilku, czy kilkunastu, ale setek bibliotek. Sprawia to, że organizator uzyskałby od ustawodawcy *de facto* nieograniczoną możliwość występowania z wnioskami o łączenie bibliotek z innymi instytucjami bez ponoszenia jakichkolwiek konsekwencji w przypadku, gdy nie zostaną osiągnięte deklarowane cele projektu.

2. Art. 7 ust. 3 – dotyczy zatrudniania dyrektorów instytucji kultury. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich wyraża sprzeciw wobec zapisów w projekcie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw powodujących, że dotychczasowe umowy na czas nieokreślony z dyrektorami instytucji kultury wygasają w ciągu roku od daty wejścia w życie ustaw i proponuje wyłączenie dyrektorów bibliotek będących instytucjami kultury z zapisu art. 7 ust. 3 przywoływanej ustawy. Nie odrzucając, co do zasady, powierzenia stanowiska dyrektora biblioteki publicznej osobie wyłonionej w drodze konkursu otwartego, uważamy, że reguła ta powinna być stosowana wobec osób, które stanowisko dyrektora obejmowałyby po wejściu w życie proponowanej ustawy. Jesteśmy bowiem zdania, że przyjęty w projekcie ustawy zapis o rozwiązaniu umów na czas nieokreślony z dyrektorami instytucji kultury w ciągu roku od wejścia w życie ustawy, kłóci się z zasadą ochrony praw nabytych i zaufania obywatela do prawa. Nie sposób ustalić, *ratio legis* wprowadzenia odstępstwa od zasady, że prawo nie działa wstecz i zasady ochrony praw nabytych tym bardziej, że w projektowanej ustawie odmiennie zostali potraktowani pracownicy artystyczni instytucji kultury. Na stronie 19 (druk 3786) uzasadnienia do projektu ustawy wskazuje się, iż „Nowe projektowane zasady zatrudniania pracowników artystycz-

nych będą stosowane do umów zawieranych po wejściu w życie przepisów ustawy. Ze względów gwarancyjnych i zachowania zasady niedziałania prawa wstecz, umowy o pracę na czas nieokreślony zawarte przez pracowników artystycznych przed dniem wejścia w życie ustawy będą nadal obowiązywały”. Poza racjami natury prawnej chcielibyśmy zwrócić uwagę także na fakt, że przeprowadzenie tego zamierzenia nieomal w jednym czasie w odniesieniu do tak wielu bibliotek grozi poważnymi zakłóceniami w ciągłości i jakości pracy bibliotek.

3. Art. 1 ust. 12 – dotyczy zarządzania instytucją kultury przez osobę prawną. Wyrazamy swoje zaniepokojenie przyjętymi w projekcie ustawy rozwiązaniami dopuszczającymi do zarządzania biblioteką przez osoby prawne. Obawiamy się, że osoby, które podejmą się tego zadania, nie będą mogły uzyskać bezpośrednich dochodów z usług bibliotecznych, bo ich bezpłatność gwarantuje obowiązująca ustawa o bibliotekach, będą szukały zysku w zadaniach komercyjnych kosztem obniżenia jakości usług bibliotecznych.

4. Art. 1 ust. 13 – dotyczy powołania na stanowisko dyrektora. Proponujemy rozszerzyć treść tego artykułu o zapis mówiący, że organizator występując do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o zgodę na powołanie kandydata na stanowisko dyrektora bez przeprowadzania konkursu, dołącza do swego wniosku opinię związków zawodowych i organizacji branżowych.

5. Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie wynagradzania pracowników instytucji kultury – dotyczy minimalnych kwot wynagrodzenia zasadniczego. Proponowane w Rozporządzeniu minimalne stawki zaszeregowania, jak również ich zróżnicowanie o 20-50 zł uznajemy za zaniżone i krzywdzące pracowników bibliotek, od których wymaga się wykształcenia wyższego i coraz wyższych kwalifikacji i kompetencji. Propozycja wynagrodzenia zasadniczego z zastosowaniem stawek miesięcznych, nawet, jeżeli dotyczy wynagrodzenia minimalnego, nie może dla większości kategorii zaszeregowania przewidywać stawek poniżej minimalnej płacy. Proponujemy wpisanie do art. 1. ust. 22 punktu, który daje jednoznacznie dyrektorowi biblioteki możliwość wypracowania własnego regulaminu wynagrodzeń, własnej polityki płacowej tj. ustanawiania korzystniejszych warunków płac i innych świadczeń związanych z pracą, niż te ustawowe. Przedstawiając powyższe stanowisko, Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich wyraża nadzieję, że zostanie ono uwzględnione w dalszych pracach nad projektem ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw.

*Zarząd Główny
Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich*

* * *

Stanowisko Zarządu Głównego SBP zostało przesłane do ministra kultury i dziedzictwa narodowego, Bogdana Zdrojewskiego oraz do prezydenta RP, przedstawicieli parlamentu, także do różnych instytucji kulturalnych, organizacji związkowych itp. W portalu sbp.pl opublikowano również stanowiska zarządów okręgów SBP, Krajowej Rady Bibliotecznej oraz protesty różnych organizacji w sprawie proponowanych zapisów nowelizacji ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw.

Oprac.: *Anna Grzecznowska*

Materiał wpłynął do Redakcji 23 lutego 2011 r.